

at det, som det jo for Øvrigt er oplyst, virkelig fandt ganske særegne vanskelige Forhold Sted, idet netop hele Embedets Beskaffenhed var af den Natur, at det krævede en større Indtægt, end der paa nogen Maade kunde ventes at fremkomme ad den nubestaaende Bei, saalænge den bestod. Forholdet var det, at den pensionerede Embedsmand havde mere i Pension, end den, der var beskiftet til Domprovst, havde i Indtægt af Embedet; medens der i den hele Stilling, som tidligere havde dannet sig, var indtraadt saadanne økonomiske Forhold for den Sidstnævnte, at han umulig kunde subsistere. Det maa derhos vel erindres, at der var et Kald ledigt i Nærheden, som han havde Haab om at kunne faae, naar han søgte det for at komme bort fra sin nuværende Stilling. Kun under denne Situation var det, at Indstillingen skete fra de Paagjældendes Side. Den gik ikke ud paa en Lønningsforhøjelse, men kun paa et Tilskud, som udtrykkelig blev bestemt begrænset ved den kongelige Resolution; og denne blev kun givet under den Forudsætning, at det, der maatte kaldes Kirkens Indtægter, kunde taale Udgiften, og uden at Midler maatte berøves Kirken, som ellers maatte være bestemte til dens Formaal; saaledes hed det udtrykkelig i den kongelige Resolution. Naar det er sagt, at Præcedenter ikke have fundet Sted, har man netop overfor Domprovstembedet antaget, at det vedkom denne Kirke, som har saa rundelike Midler og som, hvad der vil være det ærede Thing bekendt, maa anvende en overmaade stor Del deraf til Formaal, som i visse Henseender ligge fjernere fra Roeskilde Domkirke, saasom til Opførelse af Bygninger af monumental Karakter. Dertil anvendes Meget af dens Indtægter i Genhold til de senere Love af 1861 og 1863. Det ses ogsaa, at det ærede Thing selv har betragtet Forholdet saaledes, at Udgifter, som have været fornødne ved Domprovstembedet, f. Ex. Opførelsen af en hel ny Bolig for Domprovsten i den nu afdøde Embedsmands Tid, hvilken ikke ligger saa langt tilbage, kunde udredes af Kirkens Midler. Man har altsaa forsaavidt ikke anset det for Kirken uvedkommende, at Domprovstembedet ved den saa rigt doterede Kirke var saaledes udstyret, at det ikke blot kunde søges, men ogsaa beholdes og bevares af en Mand, som man i høj Grad satte Pris paa at bevare. — Med Hensyn til Vaisenhuset skal jeg ikke tilbageholde, at jeg i det Sele taget havde troet, at jeg havde handlet i temmelig Overensstemmelse med Thingets Anskuelse. Jeg vidste jo vel, at Thinget her ikke vilde have Noget imod, og at Udalget havde antydet et Ønske om, at Sagen bragtes ind for Rigsdagen til Afgjørelse; men jeg udtalte strax fra Begyndelsen af, at dette ikke efter Regjeringens Anskuelse var en rigtig Bei efter den Maade, hvorpaa man tidligere er gaaet frem i denne Sag, og det for ikke saa langt tilbage i Tiden. Det maa nemlig erindres, at der uden nogenomhelt

Bemærkning fra Rigsdagen i 1869 skete en Omordning af Vaisenhuset, som gik i modsat Retning af den Ordning, man har ønsket, og den gennemførtes ved kongelig Resolution. Jeg troede, at Ordningen ved den kongelige Resolution af 1ste Juli 1872 i det væsentlige maatte tilfredsstille de Ønsker, som nævdes her, ligesom jeg tror, at den rundt omkring i Landet har vakt ikke ringe Tilfredsstillelse. Man kan vel sige, at det, naar der er en Indtægt af 27—28,000 Rd., som man vel kan anslaa den til, er besynderligt, at der deraf kun anvendes henimod 5000 Rd. til Godtgjøvelser til foreldreløse Børn udenfor selve Stiftelsen. Man maa imidlertid lægge Mærke til, at Sagen ikke dermed er afluttet, thi Resolutionen indeholder jo ogsaa, at Børn fra andre Steder kunne optages her som Vaisner, som det hedder, selv om de komme andet Steds fra, naar det findes, at de efter deres Forhold kunne være heldig tilfælde i Hovedstaden, og det er Tilfældet med ikke saa ganske Faa. Dernæst vil det erindres, at hele Stiftelsen, da den indrettedes for 150 Aar siden, netop fremstod som en Kjøbenhavns Stiftelse. Den blev nemlig stiftet af Frederik den 4de efter Pesten i Kjøbenhavn 1711, netop for at hjælpe paa den næsten ødelagte og ulykkelige Hovedstad, som havde mistet over $\frac{1}{3}$ af sin Befolkning, saaledes, at den Del, der dengang blev tilbage, saavidt jeg veed, kun beløb sig til noget over 40,000 Mennesker. Saaledes er Stiftelsen ogsaa altid bleven betragtet. Den er vel senere bleven udvidet til ogsaa at virke andensteds, men den er aldrig, saa længe den har bestaaet, i fuldere Maal ogsaa kommen Befolkningen udenfor til Gode, end netop ved, hvad der nu er sket. Det maa heller ikke glemmes, at netop Interessens for denne Kjøbenhavnske Stiftelse har ledet til, at der i Marens Løb fra den Kjøbenhavnske Befolknings Side er givet betydelige Legater og vist anden Opmærksomhed imod denne Stiftelse. Naar man nu har gjort de Skridt, der ere skete, til at lade betydelige Beløb gaa ud i Provindserne, naar man lader disse Beløb voge efterhaanden, thi det er ogsaa en Bestemmelse, at Beløbet til Provindserne skal voge efterhaanden, som Antallet voger i Moderstiftelsen — og naar man optager Alle dem, som man kan finde det passende at optage i Stiftelsen, og naar der derhos indtræder et saadant Forhold til andre Stiftelser, at man kan vejlede dem gennem den Erfaring, her er vunden, tror jeg ogsaa, at der derigennem vil opnaas meget Godt. Jeg tror, at man ved at betragte Vaisenhuset med noget upartiske Dine, ved at gjøre sig bekendt dermed vil se, at vi her have en Stiftelse, som i lang Tid har bevaret en Skikkelse, man maa ønske bevaret. Man har nu opgivet den Indtægtsretning af Børnene, hvormed man begyndte tidligere, og man har søgt sig vel ved at anbringe Børnene rundt omkring hos Forældre, hvor de ere under Paavirkning af husligt Liv.